

Oogvereniging

Nieuwsbrief Stemmen met een visuele beperking (1)

Uw gemeente heeft 1 of meerdere stemmallen en soundboxen besteld om ook voor mensen met een visuele beperking de Tweede Kamerverkiezingen toegankelijk(er) te maken. Hiernaast zijn er ook andere opties die de toegankelijkheid verbeteren, zoals bijvoorbeeld de loep, goede verlichting, bewegwijzering en eventuele ondersteuning.

Hieronder nog een aantal extra tips rondom toegankelijkheid en/of de mogelijkheden om dit te communiceren:

Algemeen

- De stemmal en soundbox zijn niet alleen geschikt voor mensen met een visuele beperking. Ze zijn wel ontwikkeld voor deze doelgroep, maar ook mensen met dyslexie, laaggeletterdheid, een slechte handfunctie en andere aandoeningen kunnen geholpen zijn met de mal en soundbox. Geef duidelijk aan in de communicatie dat deze tools beschikbaar zijn voor een brede doelgroep.
- Voor tips met betrekking tot de verlichting van het stembureau of de route ernaartoe kunt u kijken in de brochure die opgesteld is door de Koninklijke Visio, Bartimeus en de Robert Coppes stichting. (<https://www.visio.org/visio.org/media/Visio/Downloads/Folders-en-brochures/A4-leaflet-Tips-en-informatie-voor-toegankelijk-stemlokaal.pdf>) In de brochure staan ook tips met betrekking tot de bewegwijzering. Heeft u toch nog vragen hieromtrent, dan kunt u deze bij deze organisaties stellen.
- De verkiezingen van 2021 worden uitgesmeerd over meerdere dagen, in verband met de Coronamaatregelen. U kunt de mal op meerdere locaties gebruiken. Zorg dat de mal op alle dagen op een locatie ligt waar gestemd kan worden. Indien er meerdere locaties gebruikt worden, communiceer hier dan heel duidelijk over.
- Mensen met een visuele beperking hebben vaak moeite met een vreemde omgeving. Ook het reizen verloopt niet altijd gemakkelijk. U kunt hierin voorzien door op de verkiezingsdagen taxibusjes te laten rijden tussen woonadressen en het stembureau, waar de mal aanwezig is. De taxichauffeur kan de kiezer thuis ophalen, vervoeren naar het stembureau en daar overdragen aan een

- medewerker van het stembureau. De kiezer hoeft dan niet zelf een begeleider te zoeken om het betreffende stembureau te bezoeken.
- Denk bij het kiezen van de locatie van de stemmal ook aan de bereikbaarheid van de locatie. Een stembureau in de nabijheid van het openbaar vervoer heeft de voorkeur als stemmallocatie. Let ook op de toegankelijkheid van de route naar het stembureau.

Communicatie naar de kiezers

Het is van belang dat er zoveel mogelijk bekendheid wordt gegenereerd omtrent de maatregelen die getroffen zijn om de toegankelijkheid te verbeteren. De doelgroep bereiken is belangrijk, maar ook de omgeving dient betrokken te worden; mond-tot-mond reclame werkt vaak namelijk het beste. Hierom dient de communicatie niet alleen gericht te zijn op de gebruikers van de aanpassingen, maar juist ook op het grote publiek.

Vanuit de gemeente zijn er de volgende communicatiemogelijkheden:

- Het versturen van een brief aan de kiezers, gelijktijdig met de stempas en/of de kieslijst
- Het vermelden van de verbeterde toegankelijkheid in huis-aan-huisbladen binnen de gemeente
- Het uitzenden van spotjes op de lokale radio en/of televisie (regionale televisie of radio is natuurlijk ook een mogelijkheid)
- Het duidelijk vermelden van de verbeterde toegankelijkheid op de gemeentewebsite
- Het herhalen van de boodschap in de periode voor de verkiezingen
- Het vragen van de politieke partijen om aandacht te schenken aan de verbeterde toegankelijkheid in hun communicatie
- Het toevoegen van een boodschap over de verbeterde toegankelijkheid aan alle verkiezingscommunicatie
- Het sturen van een link met de adresgegevens van de locatie, de eventuele openingstijden en de looproute aan de Oogvereniging via communicatie@oogvereniging.nl. De Oogvereniging zal de link op de eigen website plaatsen bij de betreffende gemeente. Ook zal ze haar leden informeren en kijken of ze via andere kanalen de informatie kan verspreiden onder de doelgroep van blinden en slechtzienden.

Voorbereiding op de stem

Ook mensen die moeite hebben de kleine letters van de kieslijst te lezen, wensen zich goed voor te bereiden op hun keuze. Hier hebben ze wel een aantal aanpassingen voor nodig, zoals:

- Het plaatsen van de gesproken kieslijst op de toegankelijke gemeentewebsite. De Oogvereniging laat de kieslijst inspreken voor de soundbox. Hier wordt ook een versie van gemaakt voor de gemeentewebsite. Deze ontvangt u zodra de gesproken versie gereed is.
- Het toesturen van een gesproken kieslijst op CD. Niet iedereen kan de gemeentewebsite gebruiken. De CD kunt u laten maken bij de CBB in Ermelo. Zij beschikken ook over de juiste bestanden.
- Het plaatsen van een toegankelijke kieslijst op de gemeentewebsite. Een PDF is vaak moeilijk leesbaar voor mensen met screenreaders. Plaats de kieslijst daarom in een Word formaat of HTML opmaak op de website.
- Het toesturen van een braillekieslijst. Een (klein) deel van de doelgroep zou de kieslijst graag in braille willen ontvangen. Geef aan dat deze mogelijkheid bestaat. Deze versie kan dezelfde zijn als de versie die aanwezig is bij het stembureau.

Stembureau op de verkiezingsdag

In het stembureau zelf kunnen ook nog aanpassingen gemaakt worden om de toegankelijkheid te verbeteren. Denk hierbij aan:

- Het verlichten van het stembureau en de route naar het stembureau (zie de opmerking boven aan dit document).
- Het markeren van glazen panelen en/of deuren op ooghoogte zodat men er niet tegenaan loopt. Het contrasteren van deuren die open blijven staan.
- Het niet in het looppad plaatsen van obstakels zoals bloempotten, maar ze gebruiken om te voorkomen dat men onder een trap vastloopt. Ook kunnen objecten gebruikt worden als markering van glazen wanden of als herkenningsbaken in de route naar het stembureau.
- Het plaatsen van route-aanwijzingen, niet midden in het pad, maar naast de route. Zorg dat de letters groot genoeg zijn en goed contrasteren met de ondergrond (de lettergrootte is 5 procent van de leesafstand).
- Het aangeven van de route met een voelbare lijn. Dit hoeft geen hoge ribbel te zijn (dit is vervelend voor andere bezoekers) maar een duidelijk verschil in kleur en voelbaarheid van het oppervlak met de taststok of de voet is belangrijk.

- Het duidelijk zichtbaar neerleggen van de leesloep in de ruimte zodat deze gebruikt kan worden als dat nodig is.
- Het zorgen voor een goede plaats voor de stemmal en de soundbox. Plaats de mal op tafelhoogte en plaats ook een stoel bij de tafel. De kiezer is mogelijk wat langer bezig dan normaal en sommige kiezers hebben dan extra steun nodig.
- Plak de sticker (bij de verzending van de SD-kaart voor de soundbox wordt ook een sticker meegezonden met daarop een grootletter K (kamerverkiezing) en ook in braille de letter K) op de stembus bij de gleuf waar het stembiljet in moet. Markeer de gleuf ook met reflecterende tape om deze beter zichtbaar te maken.

Meer informatie

- Voor meer informatie kunt u terecht bij Ton van Weerdenburg via:
- Postbus 2344 – 3500 GH Utrecht
- Tel.nr. 030-2006317
- E-mail: ton.vanweerdenburg@oogvereniging.nl
- @Oogvereniging